

SERRA DE PESSONADA

Ascensió a la Rocalta (1.489 m) pel pas de l'Escalirot Nit a l'Alberg La Solana (Salàs de Pallars) (PALLARS JUSSÀ)

Dies: DISSABTE 27 I DIUMENGE 28 DE SETEMBRE DE 2014

Sortida: DISSABTE 27, A LES 12 H, DE L'APARCAMENT DEL COMPLEX
ESPORTIU PARC DEL GARRAF (RONDA IBÈRICA, 60)

Desplaçament: AMB COTXES PARTICULARS

Coordinadors de la sortida: Joan Raventós i Queti Vinyals (telèfons de contacte: 696 373 454 / 619 59 36 59)

Vista des del pas de l'Escalirot.

Cim de la Rocalta (1.489 m).

Horaris previstos dissabte:

- 12.00 h** - Sortida amb cotxes particulars des de Vilanova.
- 13.30 h** - Parada per dinar a Agramunt (1 h) i represa del viatge cap a Salàs de Pallars.
- 16.00 h** - Arribada a Salàs de Pallars i instal·lació a l'alberg La Solana.
- 18.00 h** - Visita facultativa a les Botigues-Museu de Salàs de Pallars.
- 21.00 h** - Sopar a l'Alberg la Solana.
- 23.00 h** - Silenci. Nit a l'alberg.

Horaris previstos diumenge:

- 07.45 h** - Esmorzar a l'Alberg La solana.
- 08.30 h** - Sortida cap a la Pobla de Segur i Pessonada.
- 08.50 h** - Arribada a Pessonada. Aparcament dels vehicles.
- 09.00 h** - Inici de l'excursió. Camí de la Portella i pas de l'Escalirot.
- 11.30 h** - Arribada al cim de la Rocalta i baixada.
- 13.45 h** - Capella de Sant Joanet.
- 14.45 h** - Arribada a Pessonada i dinar.
- 16.00 h** - A partir d'aquesta hora, retorn cap a Vilanova.

Resum de l'itinerari:

Pessonada - Ermita de la Mare de Déu de la Plana - Camí de la Portella - Pas de l'Escalirot - Carena - Rocalta (1.489 m) - Carena (dinar) - Ermita de Sant Joanet - Pessonada. **Longitud:** 11 km aprox. **Desnivell:** 700 m.

Opció Menuts: Pessonada - Ermita de la Mare de Déu de la Plana - Camí de la Portella - Pas de l'Escalirot - Carena (dinar) - Ermita de Sant Joanet - Pessonada. **Longitud:** 5,8 km. **Desnivell:** 430 m.

Opció Alternativa: Pessonada - Ermita de la Mare de Déu de la Plana - Camí de la Capella - Pessonada (dinar).

Com arribar a Salàs de Pallars des de Vilanova (182 km):

Des de Vilanova, prenem la C-15 fins a Igualada. Continuem per l'A2 en direcció Lleida. Passat Cervera, deixem l'A2 i prenem la L-303 en direcció Agramunt. Després de dinar a Agramunt, prenem la C-14 fins a Artesa de Segre i continuem per la L-512 (C-74) en direcció a Tremp. Passem el coll de Comiols i arribem a Tremp. Travessem la ciutat en direcció nord i continuem per la C-13. Al cap d'uns 6 o 7 km de Tremp, trobem un trencall que en poc més d'1 km ens deixarà a les portes de Salàs de Pallars.

Us reproduïm les indicacions que ens ha donat l'Agustí, responsable de l'Alberg La Solana, per arribar-hi sense problemes: *"Quan entreu a Salàs venint de Tremp, trobareu que la carretera es converteix en el carrer principal. Passat l'Ajuntament (una torre medieval molt vistosa), a 100 metres, el carrer gira a la dreta però a l'esquerra hi ha un trencall que puja. Heu de prendre aquest carrer, que es diu passeig del Vall, i seguir-lo fins al final, on hi ha una plaça que és la plaça Capdevila. Mirant cap al barranc, a mà dreta, darrere un enorme plataner, hi ha l'alberg. Si teniu problemes quan arribeu a Salàs, truqueu-me al 609787800 i sortiré a buscar-vos. Agustí."*

Com arribar a Pessonada des de Salàs de Pallars (16 km):

Des de Salàs, prenem la C-13 en direcció nord fins a la Pobla de Segur. Passat el pont sobre el riu Flamicell i abans d'entrar al nucli de la Pobla, girem a mà dreta per la carretera local d'Aramunt. Després d'una rotonda i del pont sobre la Noguera Pallaresa, deixem a mà esquerra un trencall que va al Pont de Claverol, i poc més enllà, a mà esquerra, un altre trencall que puja a Claverol i Hortonedà. Anem recte vora el pantà de Sant Antoni i prenem, a mà esquerra, el trencall que ens durà a Sant Martí de Canals i a Pessonada.

Detalls del cap de setmana:

Dissabte 27 de setembre:

Desplaçament: Sortirem de Vilanova a les 12 del migdia (des de l'aparcament del Parc del Garraf) i després de fer 182 km ens aturarem a dinar a Artesa de Segre. Seran cap a les 2. Al cap d'una horeta, a les 3, tornarem a pujar als vehicles per acabar de fer els 60 km fins a Salàs de Pallars, on arribarem cap a les 4 de la tarda.

Instal·lació: En arribar a Salàs, ens instal·larem a l'Alberg La Solana (vegeu-ne detalls més avall).

Visita Botigues-Museu: A les 6 de la tarda, qui ho vulgui, podrà fer una visita guiada a les [Botigues-Museu de Salàs](#). Si cal, farem 2 grups d'un màxim de 30 persones cadascun. El preu de la visita, per a un grup com el nostre, és de **2,50 euros/persona a partir de 10 anys** (fins als 9 anys ens ho fan gratuït). També cal abonar un import fix per grup, del qual es farà càrrec el GMeF.

La visita a les Botigues té una durada d'una hora i mitja aproximadament. En el recorregut es veuen 6 botigues d'època ubicades a la vila closa medieval de Salàs de Pallars. Ens han dit que val molt la pena, tant per als adults que puguem reconèixer l'ambient de les botigues de quan érem petits com per als menors que hi descobriran tot un món ja gairebé desaparegut.

Alberg La Solana

L'alberg (<http://www.alberglasolana.cat>) disposa d'una capacitat de 100 places, amb habitacions de 2, 4 o 6 places amb bany complet.

Hem fet una reserva general de PC (pensió completa) que inclou el sopar del dissabte, l'allotjament, l'esmorzar del diumenge i un dinar de pícnic per endur-se, ja que dinarem durant l'excursió per la serra de Pessonada.

Les habitacions estan equipades amb llençols de sota, coixinera i una manta per persona. Cal dur, per tant, sac de dormir o llençol de sobre, a més de tovalloles. A la casa es poden llogar llençols de sota.

PREUS (PC: sopar, dormir, esmorzar i dinar) amb IVA i taxa turística inclosos:
de 0 a 2 anys: gratuït - de 3 a 12 anys: 25 € - 13 anys o més: 31,50 €

El pagament cal fer-lo en metàl·lic (no accepten targetes). Per tant, tingueu cura a portar els diners justos.

La casa disposa, a més, de sales d'activitats amb TV, projector i equip de música; sala de jocs amb jocs de taula, futbolí i ping-pong; Internet Wi-fi als espais comuns; biblioteca; teatre; llar de foc; calefacció, i un jardí amb 2 hectàrees d'esplanades.

Diumenge 28 de setembre:

Esmorzar i pícnic. Esmorzarem puntualment a $\frac{3}{4}$ de 8 del matí. Després de l'esmorzar, ens donaran els pícnic per al dinar. Cal estar a punt de sortir a $\frac{2}{4}$ de 9 (8.30 h).

Desplaçament fins a Pessonada. Des de la casa de colònies fins a Pessonada hi ha uns 16 km. El poble de Pessonada és petit i no dóna gaire joc a l'hora d'entrar-hi amb tants vehicles. Per tant, abans d'arribar al poble, cal que atengueu les nostres indicacions. Allà ens rebrà l'escriptor Pep Coll, que ens acompanyarà a fer l'excursió per la serra de Pessonada. Segurament, alguns vehicles es podran deixar al pati de casa seva. La resta, a una banda de la carretera.

Excursions. Tenim previst iniciar la caminada a les 9 del matí. Durant el primer tram i fins a l'ermita de la Mare de Déu de la Plana, tots els grups anirem junts. Dinarem al final de l'excursió, al pati de la casa d'en Pep Coll. Per tant, no caldrà carregar el dinar a la motxilla.

Dificultats que hi pot haver i altres qüestions a tenir en compte:

El pas de l'Escalirot no té cap dificultat tècnica, però es tracta d'un sender que supera un cingle de 300 metres d'alçada i hi ha alguns punts aeris no aptes per a persones amb vertigen i on cal vigilar els menors especialment. Durant tot el trajecte de pujada, cal seguir el senderó d'una manera ordenada. Hi ha tres punts en què cal pujar per unes escales per superar petits ressals de la paret (vegeu les fotos). En qualsevol cas, per evitar embussos, caldrà que atengueu les indicacions dels responsables del tram.

Un cop a la carena, els camins són planers o amb pendents suaus. Cal vigilar a no abocar-se al buit de la cinglera sud. Durant la baixada, cal vigilar el camí, que és força pedregós, però sense cap dificultat especial.

Al llarg de l'excursió s'ha previst fer algunes parades de REAGRUPAMENT. Cal que tothom les respecti en benefici del grup. Els adults responsables dels menors hauran de vetllar per la seva seguretat. No es pot córrer durant el trajecte. Els menors no han de passar al davant de la persona que se situarà al capdavant i que farà el guiatge de l'itinerari. Vetlleu-ho, si us plau.

Material necessari (què cal portar):

Menjar: Caldrà portar el dinar del dissabte, perquè pararem a dinar pel camí. La resta dels àpats (sopar del dissabte, i esmorzar i dinar del diumenge) els farem a l'Alberg La Solana o de pícnic.

Aigua: Per a l'excursió del diumenge, podeu agafar aigua a l'Alberg La Solana, de Salàs, abans de marxar. No us refieu del poble de Pessonada, perquè no caldrà entrar-hi, tot i que hi ha alguna font pública.

Roba d'abric: A finals de setembre, en aquesta zona del Pallars Jussà, tant hi pot fer fresca com calor. La pujada i bona part de la carena és força exposada al sol. Pot ser que a la carena hi faci vent. No us deixeu un gorro i crema solar.

Documentació: Targeta federativa i document d'identitat, etc.

Diners: Mireu de portar els diners que haguem de pagar a l'Alberg La Solana en metàl·lic i justos.

Altres: A l'alberg ens deixaran llençols de sota, coixineres i mantes. Cal que porteu el sac de dormir o bé el llençol de sobre (en lloguen).

Descripció de l'itinerari:

Introducció i descripció extretes del llibre 25 Excursions pel front del Pallars, de Joan Ramon Segura, Cossetània Edicions, 2006, també de Wikiloc.com, Gencat.cat i d'una revisió sobre el terreny efectuada el 30 de desembre de 2013.

La serra de Pessonada s'estén de ponent a llevant entre el torrent de Sant Martí, afluent de la Noguera Pallaresa, i la serra de Boumort. El seu vessant S cau encinglerat sobre Pessonada i la vall de Carreu formant un cademat d'espadats de més de 7 km de longitud amb desnivells d'entre 300 i 400 m. En canvi, l'aiguavés N s'ajeu suaument sobre el curs de la Pallaresa. Diverses canals solquen les parets meridionals, entre elles, la del pas de l'Escalirot, a Pessonada, que supera 300 m de cingle per arribar al capdamunt de la serra. Aquest grau ha estat utilitzat des de l'edat mitjana per pujar als conreus i les pastures situades als plans de la carena. Fins i tot durant la guerra de 1936 va servir per abastir les tropes atrinxerades a Rocalta, el punt més alt de la serra. De tot aquest anar i venir queden restes prou evidents en forma d'escales tallades a la pedra, graons de formigó afegits a la penya i ferregots. Actualment, el camí és utilitzat pels excursionistes que van al Boumort o que volen contemplar a vol d'ocell la trama regular dels camps de la Conca de Dalt i el perfil de muntanyes emblemàtiques com el Montsec, el Turbó, el massís de la Maladeta i els grans cims del Pallars. El recorregut presenta dos trams de graons metàl·lics que no comporten cap dificultat. Pessonada i tot el Pallars forma part consubstancial de l'univers literari de l'escriptor Pep Coll, fill de Pessonada. Gràcies a la seva recerca coneixem amb la parla de la terra un munt de llegendes pallareses, algunes arrelades a la Roca Roia (Roc de Pessonada), com l'anomenen la gent del país.

Pessonada. (904 m). Al costat mateix de la carretera, a la part alta del poble, surt el camí de la Portella (rètol i senyals de pintura groga). Camí ben fressat de pendent suau que ens duu a passar pel costat d'un magnífic exemplar de roure.

Ermita de la Mare de Déu de la Plana. (929 m) Romànica, d'una sola nau, coberta amb volta de canó molt alta i absis semicircular a llevant. Ha estat restaurada després que li caigués una gran roca que s'estavellà contra el mur septentrional. D'aquest costat surt un corriol, poc fressat i gens evident al principi. Per entremig de matolls i en fort pendent ens apropa a la base d'una canal oberta a la cinglera que sembla impracticable. Passem sota d'una agullola que deixem a mà esquerra i ens endinsem a la canal. Per la composició del terreny el camí no sempre és evident, però nombrosos senyals i fites ens guien sinuosament pels millors passos a través de les lleixes. Aconseguint un primer pas ferrat amb uns graons metàl·lics que ens ajuden a superar un ressalt curt i vertical.

Poc més amunt trobem graons tallats a la roca i d'altres reforçats amb ciment. Som al **pas de l'Escalirot**. Sortim de la canal i, ja en terreny més obert, seguim una lleixa a l'esquerra que ens deixa als peus del segon tram ferrat on sis esglaons metàl·lics ens ajuden a superar el mur rocallós d'uns tres metres d'alçària. Després d'aquest pas continuem cap al nord fins a l'evident carena que abastem en uns 10 minuts.

Carena. (1.225 m). Coronada per una gran fita. Els senyals de pintura ens indiquen un corriol que segueix la carena vers l'esquerra (mestral, NO). És l'itinerari de la Volta al Roc de Pessonada que seguirem a la tornada. Com que nosaltres volem anar fins a la Rocalta, seguim la carena just en sentit contrari. Cap al nord destaca la mola de conglomerat rogenc del Roc de Santa. A l'horitzó, veiem el cordal de cims que s'alcen sobre les valls Fosca i de Boí.

A migdia, la muntanya de Sant Corneli acapara l'horitzó: ens en separa l'ampla vall del Riu de Carreu. Cap a ponent llueix el pantà de Sant Antoni que hem anat veient durant la pujada. Un corriol va seguint la carena que s'allargassa

cap al sud-est. En la direcció de la marxa podem albirar tot l'esquenall carener amb la Rocalta, que n'és el turó més alt. Ben aviat abastem la pista del Roc de Torrent Pregon que aquí fa una colzada. És de terra i té restringit el trànsit. Podem continuar per la pista o pel fil de la carena fins a la capçalera de la Llau del Goteller, on la pista descriu una marrada allunyant-se de la carena. A partir d'aquest punt seguirem novament pel fil de la carena, sense sender definit. Anem trobant restes de trinxeres que s'allargassen carena enllà fins a la propera Rocalta.

Rocalta. (1.489 m) Vèrtex geodèsic. A l'àmplia perspectiva que hem anat gaudint, hi afegim per llevant les serres de Boumort i Sant Joan, i la vall i serra de Carreu. Un cop fet el cim, tornem enrere sobre les nostres passes.

Carena. (1.225 m). Situats en el lloc on hem assolit la carena, ara sí que seguim el corriol amb fites i marques de pintura groga que va cap al nord-oest. Aviat, el camí ens farà abandonar la carena per davallar en fort pendent tot seguint un camí pedregós i ben fressat que ens fa perdre alçada per un feixanc del cingle de migdia. Més enllà, quan el camí s'aplana, recuperem novament la carena, i per un llom rocallós (1.050 m) canviem de vessant. Som a l'obaga del Barranc de Sant Martí. La capçalera del barranc forma un esplèndid embut de parets verticals, per sobre de les quals ens criden la nostra atenció els capriciosos relleus del conglomerat rogenc del Roc de Santa. El pendent s'accentua, fent llaçades. Un corriol quasi imperceptible si no fos per un bon grapat de fites, surt a mà esquerra travessant de nou el llom de la carena fins a la propera i menuda ermita de Sant Joanet.

Ermita de Sant Joanet (975 m). Petita i rústega ermita sota una balma del vessant de migdia. Sobre l'altar hi ha un

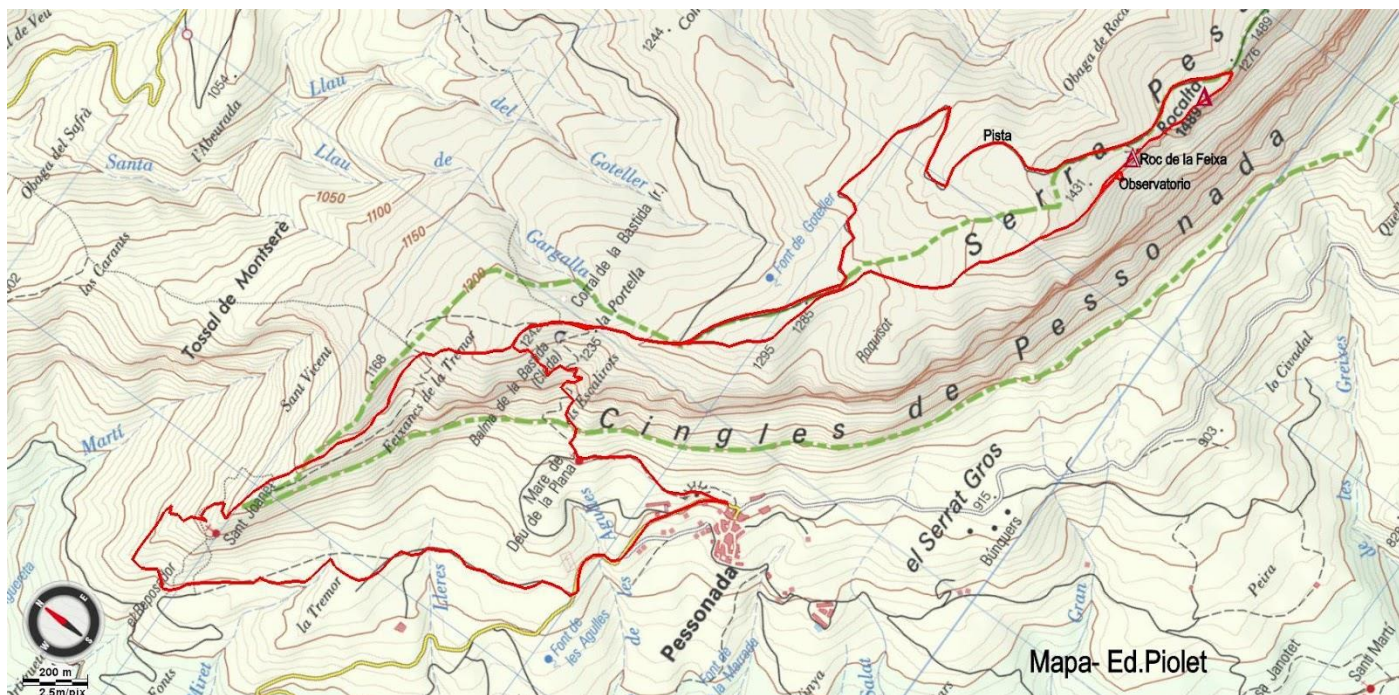

retaule amb Sant Joan i Sant Pau. Com a aixopluc una senzilla paret de pedra on s'obre la portalada. La tradició diu que en tornar els paletes cap a Sant Martí després de tancar la capella amb una porta, sentiren un gran terrabastall. La porta havia caigut pel precipici, senyal que el sant no en volia! Sembla que els de Pessonada no tenen gaire devoció a aquesta capella perquè d'aquest costat solen venir les pedregades. Ben al contrari els de Sant Martí, hi fan aplec per Sant Joan i per Sant Pau. Reprenem el camí travessant de nou més avall (884 m) el llom carener mentre anem girant a migdia fins abastar una feixa d'ametllers.

Cruïlla amb rètol indicador (835 m). A mà dreta aniríem a Sant Martí de les Canals. Nosaltres prenem un sender a mà esquerra en suau pendent de pujada, per sobre l'ametllerar, seguint una línia elèctrica de mitja tensió. Després del barranc de Miret ens cal continuar pel marge entre dues feixes de conreu, separades per una línia d'ametllers. A l'altre cap abastem el camí Vell de Pessonada a Hortonedà, un camí carreter entre feixes de conreu, ametllers i oliveres que, després del cementiri, ens deixa a la carretera de Pessonada. La seguim mig quilòmetre fins al punt on hem començat la ruta.

Pessonada (904 m). Final de l'excursió.

Mapa i perfil extrets de <http://relatoseni.blogspot.com.es/2012/05/els-cingles-de-personada.html>

NOTES:

Aquesta activitat de muntanya està organitzada pel Grup de Muntanya en Família (GMeF) de l'Agrupació Excursionista Talaia i s'adreça als membres de l'entitat adscrits al GMeF.

D'acord amb allò que marca la legislació per a les activitats esportives¹, **tots els participants a les activitats del GMeF hauran de disposar de la llicència federativa de l'any en curs.**

Els infants i joves que participen en aquesta activitat de muntanya hauran d'anar acompanyats dels seus pares o altres familiars que se'n faran responsables.

¹ Decret 58/2010, de 4 de maig, de les entitats esportives de Catalunya, i Decret legislatiu 1/2000, de 31 de juliol, pel qual s'aprova el Text únic de la Llei de l'esport.